

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

13. září 2016 *

„Řízení o předběžné otázce — Občanství Unie — Článek 20 SFEU — Státní příslušník třetího státu, který vyživuje dítě nízkého věku, jež je občanem Unie — Právo pobytu v členském státě, jehož je dítě státním příslušníkem — Trestní odsouzení rodiče dítěte — Rozhodnutí o vyhoštění rodiče, v jehož důsledku je nepřímě vyhoštěno dotyčné dítě“

Ve věci C-304/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [Vrchní soud (senát pro imigrační a azylové otázky), Spojené království] ze dne 4. června 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 24. června 2014, v řízení

Secretary of State for the Home Department

proti

CS,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát)

ve složení K. Lenaerts, předseda, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, C. Toader, D. Šváby, F. Biltgen a C. Lycourgos, předsedové senátů, A. Rosas (zpravodaj), E. Juhász, A. Borg Barthet, M. Safjan, M. Berger, A. Prechal a K. Jürimäe, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 30. června 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za CS R. Husainem, QC, L. Dubinsky a P. Tridimasem, barristers, zmocněnými D. Furnerem, solicitor,
- za vládu Spojeného království M. Holtem a J. Beeko, jako zmocněnci, ve spolupráci s D. Blundellem, barrister,
- za dánskou vládu C. Thorningem a M. Wolff, jako zmocněnci,
- za francouzskou vládu D. Colasem a R. Coesmem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: angličtina.

— za polskou vládu B. Majczynou, K. Pawłowskou a M. Pawlickou, jako zmocněnci,
— za Evropskou komisi I. Martínez del Peral, C. Tufvesson a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,
po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 4. února 2016,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 20 SFEU.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi CS, státní příslušnicí třetího státu, matkou dítěte nízkého věku, jež je občanem Unie se státní příslušností členského státu, ve kterém vždy pobývalo, na straně jedné a Secretary of State for the Home Department (ministr vnitra, Spojené království) na straně druhé, jehož předmětem je rozhodnutí o správním vyhoštění žalobkyně v původním řízení z území tohoto členského státu do třetího státu z důvodu, že má záznam v rejstříku trestů.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Článek 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46, a oprava v Úř. věst. 2011, L 327, s. 70), nadepsaný „Oprávněné osoby“, stanoví:

„1. Tato směrnice se vztahuje na všechny občany Unie, kteří se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají, a na jejich rodinné příslušníky ve smyslu čl. 2 bodu 2, kteří je doprovázejí nebo následují.

2. Aniž je dotčeno právo volného pohybu a pobytu dotyčných osob, které tyto osoby již případně mají, usnadňuje hostitelský členský stát v souladu se svými vnitrostátními předpisy vstup a pobyt těchto osob:

- a) všech ostatních rodinných příslušníků bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří nejsou zahrnuti v definici rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 bodu 2 a kteří jsou v zemi, z níž pocházejí, osobami vyživovanými občanem Unie s primárním právem pobytu nebo členy jeho domácnosti [...];

[...]

Hostitelský členský stát pečlivě posoudí osobní poměry těchto osob a zdůvodní každé odepření vstupu či pobytu těchto osob.“

Právo Spojeného království

Zákon o hranicích

- 4 Podle čl. 32 odst. 5 UK Borders Act 2007 (zákona z roku 2007 o hranicích, dále jen „zákon o hranicích“) platí, že pokud je osoba, která není britským občanem, uznána ve Spojeném království vinnou z trestného činu a odsouzena k trestu odnětí svobody na dobu nejméně dvanácti měsíců, přijme ministr vnitra rozhodnutí o jejím správním vyhoštění.
- 5 Z článku 33 zákona o hranicích vyplývá, že se taková povinnost neuplatní, pokud by vyhoštěním odsouzené osoby na základě rozhodnutí o správním vyhoštění:
 - a) byla porušena práva, jež dané osobě přiznává evropská Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsaná v Římě dne 4. listopadu 1950, nebo
 - b) byly porušeny závazky, jež Spojenému království plynou na základě úmluvy o uprchlících, podepsané v Ženevě dne 28. července 1951 (Sbírka smluv Organizace spojených národů, sv. 189, s. 150, č. 2545[1954]), nebo
 - c) byla porušena práva, jež pachateli trestné činnosti plynou ze Smluv o EU.

Nařízení o imigraci

- 6 Podle článku 15A odst. 4A Immigration (European Economic Area) Regulations 2006 [nařízení z roku 2006 o imigraci (Evropský hospodářský prostor)], ve znění pozměněném v roce 2012 (dále jen „nařízení o imigraci“), v němž je zohledněn rozsudek ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), platí, že osoba, která splňuje kritéria stanovená v citovaném čl. 15A odst. 4A, má „odvozené právo pobytu ve Spojeném království“.
- 7 V článku 15A odst. 9 tohoto nařízení se ovšem stanoví, že osobě, která by za běžných okolností měla odvozené právo pobytu, zejména na základě ustanovení odstavce 4A, toto právo nepřísluší, „pokud ministr vnitra přijal rozhodnutí podle [čl. 19 odst. 3 písm. b), čl. 20 odst. 1 nebo čl. 20A odst. 1 nařízení o imigraci]“.
- 8 Podle čl. 20 odst. 1 tohoto nařízení může ministr vnitra odmítnout vydání, zrušit nebo odmítnout obnovení osvědčení o registraci, pobytovou kartu, doklad potvrzující trvalý pobyt či kartu trvalého pobytu, „pokud je nevydání nebo zrušení odůvodněno veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností či veřejným zdravím“.
- 9 Podle čl. 20 odst. 6 nařízení o imigraci se takové rozhodnutí přijme v souladu s článkem 21 tohoto nařízení.
- 10 Na základě článku 21A nařízení o imigraci se na rozhodnutí přijatá zejména v souvislosti s odvozenými právy pobytu uplatní část 4 tohoto nařízení v pozměněném znění. Článek 21A odst. 3 písm. a) tohoto nařízení stanoví použitelnost jeho části 4 tak, že „odkazy na případy ,odůvodněné veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností či veřejným zdravím podle článku 21‘ se považují za odkazy na případy, jež jsou ,ve veřejném zájmu‘ “.
- 11 Z těchto ustanovení vyplývá, že odvozené právo pobytu lze odeprít osobě, která by za běžných okolností měla nárok na přiznání práva pobytu na základě článku 20 SFEU, tak jak jej vyložil Soudní dvůr v rozsudku ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), je-li toto odeprání ve veřejném zájmu.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 12 CS, státní příslušnice třetího státu, uzavřela v roce 2002 sňatek s britským občanem. V září 2003 jí bylo na základě manželství uděleno vízum a legálně vstoupila na území Spojeného království s povolením pobývat v této zemi do 20. srpna 2005. Dne 31. října 2005 jí bylo vydáno povolení k trvalému pobytu v tomto členském státě.
- 13 V roce 2011 se z tohoto manželství narodilo ve Spojeném království dítě. Později měla CS toto dítě, britského občana, sama v péči.
- 14 Dne 21. března 2012 byla CS uznána vinnou ze spáchání trestného činu. Dne 4. května 2012 byla odsouzena k trestu odnětí svobody na 12 měsíců.
- 15 Dne 2. srpna 2012 bylo CS oznámeno, že v důsledku odsouzení může být ze Spojeného království vyhoštěna. Dne 30. srpna 2012 podala CS v tomto členském státě žádost o azyl. Její žádost posoudil příslušný vnitrostátní orgán, a sice ministr vnitra.
- 16 Dne 2. listopadu 2012 byla CS po vykonání trestu propuštěna na svobodu a dne 9. ledna 2013 ministr vnitra zamítl její žádost o azyl. Rozhodnutí o správním vyhoštění CS ze Spojeného království do třetího státu bylo přijato na základě čl. 32 odst. 5 zákona o hranicích. Toto rozhodnutí ministerstva vnitra napadla CS žalobou u First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [soud prvního stupně (senát pro imigrační a azylové otázky), Spojené království]. Dne 3. září 2013 bylo žalobě CS vyhověno, jelikož její správní vyhoštění by vedlo k porušení úmluvy o právním postavení uprchlíků, článků 3 a 8 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jakož i Smluv.
- 17 First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [soud prvního stupně (senát pro imigrační a azylové otázky)] ve svém rozhodnutí shledal, že v případě přijetí vyhošťovacího opatření vůči CS by se žádný jiný rodinný příslušník ve Spojeném království nemohl o dítě postarat, takže by toto dítě muselo následovat svoji matku do země jejího původu. Prvostupňový soud s odkazem na práva dítěte CS související s tím, že je občanem Unie, podle článku 20 SFEU, jak jej vyložil Soudní dvůr v rozsudku ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), rozhodl, že „občan Evropské unie nemůže být implicitně vyhoštěn z území Evropské unie za žádných okolností [...], [že] tento zákaz nepřipouští žádné výjimky, a to ani v případě, že mají rodiče záznam v rejstříku trestů [...] [a že] předmětné rozhodnutí o vyhoštění je tedy protiprávní, neboť porušuje práva, kterých dítě požívá podle článku 20 SFEU“.
- 18 Ministrovi vnitra bylo povoleno podat odvolání k Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [Vrchní soud (senát pro imigrační a azylové otázky), Spojené království]. Ministr vnitra namítal, že se prvostupňový soud vyhověním žalobě CS dopustil nesprávného právního posouzení, a to zejména v rámci závěrů týkajících se jak práv, kterých dítě CS požívá podle článku 20 SFEU, tak rozsudku ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), a také odvozených práv, kterých požívá CS. Ministr vnitra poukázal zejména na to, že unijní právo nebrání správnímu vyhoštění CS do státu jejího původu, byť by to její dítě, které je občanem Unie, zbavilo možnosti řádně využívat podstatné části jeho práv spojených s tímto statutem.
- 19 Za těchto podmínek se Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [Vrchní soud (senát pro imigrační a azylové otázky)] rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Brání unijní právo, a zejména článek 20 SFEU, tomu, aby členský stát vyhostil ze svého území do země, která není členským státem Unie, státního příslušníka země, která není členským státem Unie, jenž je rodičem dítěte, které je občanem tohoto členského státu (a tedy občanem Unie), a o toto dítě pečuje, když tím dané dítě, jež je občanem Unie, zbaví možnosti řádně využívat jeho práv občana Evropské unie?

- 2) V případě záporné odpovědi na první otázku, za jakých okolností by bylo takové vyhoštění podle unijního práva přípustné?
- 3) V případě záporné odpovědi na první otázku, do jaké míry, pokud vůbec, články 27 a 28 směrnice 2004/38 ovlivňují odpověď na druhou otázku?“

K předběžným otázkám

- 20 Podstatou předběžných otázek předkládajícího soudu, jimiž je třeba se zabývat společně, je, zda musí být článek 20 SFEU vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, podle které musí být státní příslušník třetího státu, který byl odsouzen za trestný čin určité míry závažnosti, vyhoštěn z území tohoto členského státu do tohoto třetího státu, přestože tento státní příslušník třetího státu pečuje o dítě nízkého věku, které je státním příslušníkem tohoto členského státu a v tomto členském státě pobývá od narození, aniž využilo práva volného pohybu, jestliže by toto dítě muselo v důsledku navrhovaného vyhoštění opustit území Unie, čímž by bylo zbaveno možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích ze statusu občana Unie.

K ustanovením unijního práva týkajícím se občanství Unie

- 21 Je třeba zaprvé konstatovat, že článek 3 směrnice 2004/38, nadepsaný „Oprávněné osoby“, v odstavci 1 stanoví, že tato směrnice se vztahuje na všechny občany Unie, kteří „se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají, a na jejich rodinné příslušníky“.
- 22 Z toho plyne, že uvedená směrnice se neuplatní na takovou situaci, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, kdy dotčený občan Unie nikdy nevyužil práva volného pohybu a vždy pobýval v členském státě, jehož má státní příslušnost (viz rozsudek ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, bod 39). Pokud občan Unie nespadá pod pojem „oprávněná osoba“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2004/38, nespadá pod tento pojem ani jeho rodinný příslušník, neboť práva přiznaná touto směrnicí rodinným příslušníkům oprávněné osoby nejsou vlastními právy příslušejícími těmto rodinným příslušníkům, nýbrž právy odvozenými, získanými z důvodu jejich postavení rodinného příslušníka oprávněné osoby (viz rozsudky ze dne 5. května 2011, McCarthy, C-434/09, EU:C:2011:277, bod 42; ze dne 15. listopadu 2011, Dereci a další, C-256/11, EU:C:2011:734, bod 55, a ze dne 8. května 2013, Ymeraga a další, C-87/12, EU:C:2013:291, bod 31).
- 23 Co se zadruhé týče článku 20 SFEU, Soudní dvůr měl již příležitost rozhodnout, že situace občana Unie, který – stejně jako dítě CS britské státní příslušnosti – nevyužil práva volného pohybu, nemůže být v důsledku této pouhé skutečnosti postavena na roveň čistě vnitrostátní situaci, tedy situaci, která nemá žádnou spojitost s žádnou ze situací upravených unijním právem (viz rozsudky ze dne 5. května 2011, McCarthy, C-434/09, EU:C:2011:277, bod 46; ze dne 15. listopadu 2011, Dereci a další, C-256/11, EU:C:2011:734, bod 61, a ze dne 6. prosince 2012, O a další, C-356/11 a C-357/11, EU:C:2012:776, bod 43).
- 24 Dítě CS totiž, coby státní příslušník členského státu, má podle čl. 20 odst. 1 SFEU status občana Unie, který je předurčen k tomu, být základním statutem státních příslušníků členských států, takže se může i vůči členskému státu, jehož má státní příslušnost, dovolávat práv, která s tímto statutem souvisejí (viz rozsudky ze dne 5. května 2011, McCarthy, C-434/09, EU:C:2011:277, bod 48; ze dne 15. listopadu 2011, Dereci a další, C-256/11, EU:C:2011:734, bod 63, a ze dne 6. prosince 2012, O a další, C-356/11 a C-357/11, EU:C:2012:776, bod 44).

- 25 Občanství Unie přiznává každému občanu Unie základní a individuální právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států s výhradou omezení a podmínek stanovených ve Smlouvách a ustanoveních přijatých k jejich provedení (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 7. října 2010, Lassel, C-162/09, EU:C:2010:592, bod 29, a ze dne 16. října 2012, Maďarsko v. Slovensko, C-364/10, EU:C:2012:630, bod 43).
- 26 Jak Soudní dvůr již rozhodl v bodě 42 rozsudku ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), článek 20 SFEU brání vnitrostátním opatřením, jejichž účinkem je to, že občané Unie jsou připraveni o možnost skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z jejich statusu občanů Unie.
- 27 Ustanovení Smlouvy týkající se občanství Unie naproti tomu nepřiznávají státním příslušníkům třetích států žádné samostatné právo (rozsudky ze dne 8. listopadu 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, bod 66, a ze dne 8. května 2013, Ymeraga a další, C-87/12, EU:C:2013:291, bod 34).
- 28 Případná práva přiznaná státním příslušníkům třetích států ustanoveními Smlouvy týkajícími se občanství Unie nejsou totiž vlastními právy příslušejícími těmto státním příslušníkům, nýbrž právy odvozenými od práv, jichž požívá občan Unie. Účel a odůvodnění uvedených odvozených práv se zakládá na zjištění, že odmítnout jejich uznání by mohlo narušit svobodu pohybu občana Unie (rozsudky ze dne 8. listopadu 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, body 67 a 68, a ze dne 8. května 2013, Ymeraga a další, C-87/12, EU:C:2013:291, bod 35).
- 29 V této souvislosti Soudní dvůr již dříve konstatoval, že existují velmi zvláštní situace, v nichž navzdory tomu, že se neuplatní sekundární právo týkající se práva pobytu státních příslušníků třetích států a že dotýčný občan Unie nevyužil svobody pohybu, musí být státnímu příslušníkovi třetího státu, který je rodinným příslušníkem tohoto občana, přiznáno právo pobytu, neboť jinak by byl popřen užitečný účinek občanství Unie, jestliže by v důsledku odeprání takového práva byl tento občan nucen opustit území Unie chápané jako celek, a byl tak zbaven možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z tohoto statusu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, body 43 a 44; ze dne 15. listopadu 2011, Dereci a další, C-256/11, EU:C:2011:734, body 66 a 67; ze dne 8. listopadu 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, bod 71; ze dne 8. května 2013, Ymeraga a další, C-87/12, EU:C:2013:291, bod 36, a ze dne 10. října 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 32).
- 30 Výše uvedené situace se vyznačují skutečností, že i když jsou upraveny právními předpisy spadajícími *a priori* do pravomoci členských států, tedy předpisy týkajícími se práva na vstup a pobyt státních příslušníků třetích států, kteří nespádají do působnosti ustanovení sekundárního práva, jež za jistých podmínek toto právo přiznávají, mají tyto situace vnitřní vztah ke svobodě pohybu a pobytu občana Unie, která brání tomu, aby bylo uvedeným státním příslušníkům odepráno právo vstupu a pobytu v členském státě, kde tento občan pobývá, tak aby nedošlo k narušení této svobody (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. listopadu 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, bod 72, a ze dne 8. května 2013, Ymeraga a další, C-87/12, EU:C:2013:291, bod 37).
- 31 V projednávaném případě má dítě CS jakožto občan Unie právo volného pohybu a pobytu na území Unie a jakékoli omezení tohoto práva spadá do oblasti působnosti unijního práva.
- 32 Vyhoštění matky tohoto dítěte, která o něj pečuje, by přitom mohlo vést k omezení práv přiznaných na základě statusu občana Unie, neboť toto dítě by mohlo být fakticky nuceno ji doprovázet, a tudíž opustit území Unie chápané jako celek. V tomto smyslu by vyhoštění matky připravilo toto dítě o možnost skutečně využívat podstatné části práv, jež mu plynou ze statusu občana Unie.
- 33 Je tedy třeba mít za to, že situace dotčená ve věci v původním řízení by mohla vést k tomu, že dítě CS bude zbaveno možnosti skutečně využívat podstatné části práv, jež mu plynou ze statusu občana Unie, a tudíž spadá do působnosti unijního práva.

K možnosti zavést omezení odvozeného práva pobytu vyplývajícího z článku 20 SFEU

- 34 Vláda Spojeného království je toho názoru, že spáchání trestného činu může vést k vyloučení věci z oblasti působnosti zásady dovozené Soudním dvorem v rozsudku ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124). Kdyby ovšem měl Soudní dvůr dospět k závěru, že tato zásada se v takové situaci, jako je situace ve věci v původním řízení, uplatní, lze pro ni podle této vlády stanovit meze. Vláda Spojeného království v této souvislosti tvrdí, že rozhodnutí o vyhoštění CS z důvodu protiprávního jednání určité míry závažnosti odpovídá důvodu veřejného pořádku, neboť toto jednání představuje jasnou hrozbu pro legitimní zájem tohoto členského státu, a sice pro zájem na respektování sociální soudržnosti a hodnot jeho společnosti. V této souvislosti tato vláda uvedla, že Court of Appeal (England & Wales) (Criminal Division) [Odvolací soud pro Anglii a Wales (trestněprávní oddělení), Spojené království] v rozhodnutí, jímž zamítl odvolání CS proti odsouzení k trestu odnětí svobody, uznal v dané věci závažnost trestného činu spáchaného žalobkyní v původním řízení.
- 35 V tomto kontextu vláda Spojeného království poukazuje na to, že články 27 a 28 směrnice 2004/38 upravují možnost členských států vyhostit ze svého území občana Unie mimo jiné tehdy, když spáchal trestný čin. Nepřipuštění možnosti zavést omezení odvozeného práva pobytu vyplývajícího přímo z článku 20 SFEU a přijmout vyhošťovací opatření by přitom znamenalo, že by členský stát nemohl vyhostit státního příslušníka třetího státu uznaného vinným z trestného činu, jestliže je rodičem dítěte, které je občanem Unie a pobývá v členském státě, jehož je státním příslušníkem. Za těchto podmínek by státní příslušník třetího státu, jemuž svědčí odvozené právo pobytu, požíval vyšší ochrany proti vyhoštění z území tohoto členského státu než občan Unie. Členský stát by proto měl mít možnost učinit výjimku z odvozeného práva pobytu vyplývajícího z článku 20 SFEU a v případě trestného činu určité míry závažnosti vyhostit takového státního příslušníka třetího státu ze svého území, i když to znamená, že dotyčné dítě bude muset opustit území Unie, je-li takové rozhodnutí přiměřené a v souladu se základními právy.
- 36 Je nutno podotknout, že článek 20 SFEU nemá vliv na možnost členských států dovolávat se výhrady související s ochranou veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti. Vzhledem k tomu, že situace CS spadá do působnosti unijního práva, je ovšem její situaci nutno posuzovat s ohledem na právo na respektování soukromého a rodinného života stanovené v článku 7 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), přičemž tento článek musí být vykládán ve spojení s povinností zohlednit nejvlastnější zájem dítěte, uznaný v čl. 24 odst. 2 Listiny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. prosince 2009, Detiček, C-403/09 PPU, EU:C:2009:810, body 53 a 54).
- 37 Nadto je třeba připomenout, že pro účely odůvodnění výjimky z práva pobytu občanů Unie či jejich rodinných příslušníků je nutno pojmy „veřejný pořádek“ a „veřejná bezpečnost“ vykládat restriktivně tak, že jejich rozsah nemohou členské státy určovat jednostranně bez kontroly ze strany unijních orgánů (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 4. prosince 1974, van Duyn, 41/74, EU:C:1974:133, bod 18; ze dne 27. října 1977, Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, bod 33; ze dne 29. dubna 2004, Orfanopoulos a Oliveri, C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, body 64 a 65; ze dne 27. dubna 2006, Komise v. Německo, C-441/02, EU:C:2006:253, bod 34, a ze dne 7. června 2007, Komise v. Nizozemsko, C-50/06, EU:C:2007:325, bod 42).
- 38 Soudní dvůr v této souvislosti rozhodl, že pojem „veřejný pořádek“ předpokládá v každém případě kromě narušení společenského pořádku, které představují všechna porušení práva, existenci skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení některého ze základních zájmů společnosti.
- 39 V souvislosti s pojmem „veřejná bezpečnost“ z judikatury Soudního dvora vyplývá, že tento pojem zahrnuje vnitřní i vnější bezpečnost členského státu a veřejná bezpečnost může být dotčena zásahem do funkčnosti základních institucí a veřejných služeb, jakož i přežití obyvatelstva, stejně jako nebezpečím vážného narušení vnějších vztahů nebo mírového soužití národů anebo zásahem do vojenských zájmů (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 23. listopadu 2010, Tsakouridis, C-145/09,

EU:C:2010:708, body 43 a 44, a ze dne 15. února 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, body 65 a 66). Soudní dvůr rovněž rozhodl, že pod pojem „veřejná bezpečnost“ spadá boj proti kriminalitě spojené s nedovoleným organizovaným obchodem s omamnými látkami (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. listopadu 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, body 45 a 46) či proti terorismu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. listopadu 2002, Oteiza Olazabal, C-100/01, EU:C:2002:712, body 12 a 35).

- 40 Za těchto okolností je třeba učinit závěr, že pokud se rozhodnutí o správním vyhoštění zakládá – s ohledem na trestnou činnost páchanou státním příslušníkem třetího státu, který má ve výlučné péči děti, jež jsou občany Unie – na skutečném, aktuálním a dostatečně závažném ohrožení veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti, může takové rozhodnutí být v souladu s unijním právem.
- 41 Tento závěr nelze ovšem dovodit automaticky jen na základě toho, že dotyčná osoba má záznam v rejstříku trestů. Vyplýnout případně může jen z konkrétního posouzení vnitrostátního soudu, týkajícího se všech aktuálních okolností relevantních pro daný případ, z hlediska zásady proporcionality, nejvlastnějšího zájmu dítěte a základních práv, jejichž dodržování zajišťuje Soudní dvůr.
- 42 Při tomto posuzování tedy bude třeba vzít v úvahu zejména osobní chování dotyčné osoby, délku a legálnost pobytu dotyčné osoby na území dotčeného členského státu, povahu a závažnost spáchaného trestného činu, aktuální stupeň společenské nebezpečnosti dotyčné osoby, věk a zdravotní stav dotyčného dítěte, jakož i jeho rodinné a ekonomické poměry.
- 43 V projednávaném případě uvádí předkládající soud, že podle vnitrostátní právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení musí ministr vnitra rozhodnout o správním vyhoštění státního příslušníka jiného státu než Spojeného království, který byl uznán vinným z trestného činu a odsouzen k trestu odnětí svobody na dobu nejméně dvanácti měsíců, ledaže by tímto rozhodnutím „byla porušena práva, jež pachateli trestné činnosti plynou ze Smluv o EU“.
- 44 Tato právní úprava tak podle všeho vytváří systematický a automatický vztah mezi trestním odsouzením dotyčné osoby a vyhošťovacím opatřením, jež lze vůči ní přijmout, nebo v každém případě existuje presumpce, podle které musí být dotyčná osoba vyhoštěna ze Spojeného království.
- 45 Nicméně, jak plyne z bodů 40 až 42 tohoto rozsudku, pouhá existence záznamu v rejstříku trestů nemůže sama o sobě odůvodnit rozhodnutí o vyhoštění, které je způsobilé zbavit dítě CS možnosti skutečně využívat podstatné části práv, jež mu plynou ze statusu občana.
- 46 S ohledem na úvahy vyjádřené výše v bodě 40 tohoto rozsudku musí předkládající soud nejprve zjistit, který prvek chování CS nebo protiprávního jednání, jehož se dopustila, představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti nebo hostitelského členského státu, které by mohlo v zájmu ochrany veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti odůvodnit rozhodnutí o správním vyhoštění ze Spojeného království.
- 47 Předkládající soud musí v tomto ohledu posoudit jak stupeň společenské nebezpečnosti protiprávního jednání CS, tak případné dopady takového jednání na veřejný pořádek či veřejnou bezpečnost dotčeného členského státu.
- 48 V rámci vážení, které bude nutno provést, bude předkládající soud muset vzít v úvahu také základní práva, jejichž dodržování Soudní dvůr zajišťuje, zejména právo na respektování soukromého a rodinného života stanovené v článku 7 Listiny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. listopadu 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 52) a dbát na dodržení zásady proporcionality.

- 49 Při vyvažování dotčených zájmů je v projednávané věci nutné zohlednit nejvlastnější zájem dítěte. Zvláštní pozornost bude třeba věnovat jeho věku, jeho situaci v dotčeném členském státě a stupni jeho závislosti na rodiči (v tomto smyslu viz rozsudek ESLP ze dne 3. října 2014, Jeunesse v. Nizozemsko, CE:ECHR:2014:1003JUD001273810, § 118).
- 50 S ohledem na výše rozvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět, že článek 20 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, podle které musí být státní příslušník třetího státu, který byl odsouzen za trestný čin, vyhoštěn z území tohoto členského státu do tohoto třetího státu, přestože tento státní příslušník třetího státu pečuje o dítě nízkého věku, které je státním příslušníkem tohoto členského státu a v tomto členském státě pobývá od narození, aniž využilo práva volného pohybu, jestliže by toto dítě muselo v důsledku správního vyhoštění dotyčné osoby opustit území Unie, čímž by bylo zbaveno možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích ze statusu občana Unie. Za výjimečných okolností může ovšem členský stát přijmout vyhošťovací opatření za podmínky, že toto opatření se zakládá na osobním chování tohoto státního příslušníka třetího státu, které musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti tohoto členského státu, a že při jeho přijímání byly zohledněny jednotlivé dotčené zájmy, což musí ověřit vnitrostátní soud.

K nákladům řízení

- 51 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Článek 20 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, podle které musí být státní příslušník třetího státu, který byl odsouzen za trestný čin, vyhoštěn z území tohoto členského státu do tohoto třetího státu, přestože tento státní příslušník třetího státu pečuje o dítě nízkého věku, které je státním příslušníkem tohoto členského státu a v tomto členském státě pobývá od narození, aniž využilo práva volného pohybu, jestliže by toto dítě muselo v důsledku správního vyhoštění dotyčné osoby opustit území Unie, čímž by bylo zbaveno možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích ze statusu občana Unie. Za výjimečných okolností může ovšem členský stát přijmout vyhošťovací opatření za podmínky, že toto opatření se zakládá na osobním chování tohoto státního příslušníka třetího státu, které musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti tohoto členského státu, a že při jeho přijímání byly zohledněny jednotlivé dotčené zájmy, což musí ověřit vnitrostátní soud.

Podpisy